

Straten, pleinen, openbare gebouwen. Ze zijn pas echt openbaar als iedereen er gebruik van kan maken. Ook mensen in een rolstoel, mensen die slecht ter been zijn of sneller moe worden dan anderen, ouders met kinderwagens, ouderen met rollators of boodschappenwagentjes. Bereikbaarheid toegankelijkheid en bruikbaarheid van gebouwen en buitenruimtes voor iedereen, dat is het ideaal.¹

¹ Bron: www.handicap.nl

1. Inleiding

Voor u ligt het "Actieplan toegankelijkheid gemeente De Bilt. Geen dikke nota, maar een concreet plan, waarmee we direct aan de slag kunnen.

Toegankelijkheid is een breed begrip en kan betrekking hebben op infrastructuur, gebouwen, producten en diensten, internet en of informatie die toegankelijk is voor iedereen.

Wie aan de toegankelijkheid denkt, denkt vaak in de eerste plaats aan een rolstoelgebruiker die een gebouw niet binnen kan. Maar ook ouderen met een rollator, armkruk of wandelstok, een berijder van een scootmobiel of ouders met een kinderwagen ondervinden moeilijkheden bij trappen en te smalle doorgangen. Zelfs een voetpad met losliggende of kapotte tegels zal voor velen een struikelblok betekenen. Iedereen ondervindt wel eens hindernissen in het dagelijkse leven: personen met een fysieke beperking (blijvend of van tijdelijke aard), vanwege hun lengte of omvang of doordat mensen iets meedragen.

Omdat iedereen het recht heeft om op een gelijkwaardige wijze deel te nemen aan het maatschappelijke leven moeten publieke gebouwen en openbare voorzieningen zodanig ontworpen worden dat ze voor iedereen toegankelijk zijn. Speciale voorzieningen moeten tot een minimum worden beperkt. Als in de ontwerpfase van een gebouw of een terrein rekening gehouden wordt met de toegankelijkheid leidt dit nauwelijks tot meerkosten. Achteraf aanpassen kost meer en leidt bovendien niet tot optimale oplossingen. Maar al te vaak wordt er dan voor gekozen een ontoegankelijke plaats toegankelijk te maken door middel van een extra voorziening, bijvoorbeeld door het aanbrengen van een aparte ingang, soms zelfs aan de achterkant van een gebouw. Behalve de toegankelijkheid is het van belang dat er ook aandacht is voor de bereikbaarheid en uitgangelijkheid.¹

Zoals bekend heeft de gemeente De Bilt te maken met flinke bezuinigingen. Hoewel we ambitieus zijn, moeten we ook realistisch zijn. Dat betekent dat we niet op alle signalen of aanbevelingen uit het veld kunnen ingaan. We willen en kunnen veel, maar helaas niet alles.

Daarom zetten we vooral in op een pragmatische benadering door toegankelijkheid op de agenda te zetten en aan te sluiten bij de dagelijkse praktijk. Met andere woorden: gemeentebreed "tussen de oren" krijgen van toegankelijkheid. Bij de ontwikkeling van nieuwe plannen, de aanleg van straten, bij bouw of renovatieprojecten, verkiezingen etc. moet het gewoon worden om van het begin af aan rekening te houden met alle gebruikers.

Uiteraard is bij de uitwerking van dit plan overlegt met het gehandicaptenplatform gemeente De Bilt en de Ouderenraad voor advies en overleg gemeente De Bilt.

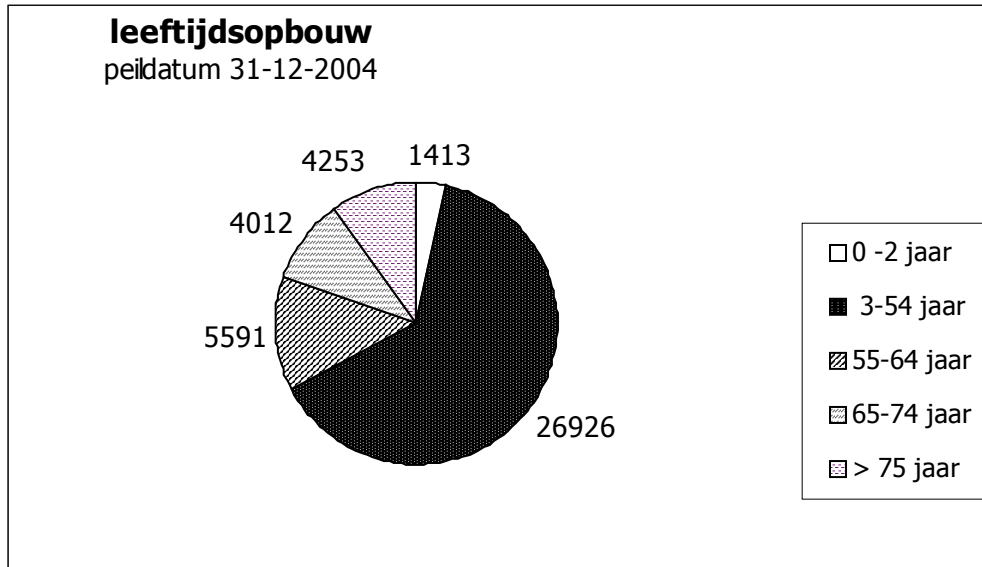
¹ vakjargon voor de toegankelijkheid van nooddeuren en vluchtroutes.

2. Doelgroep

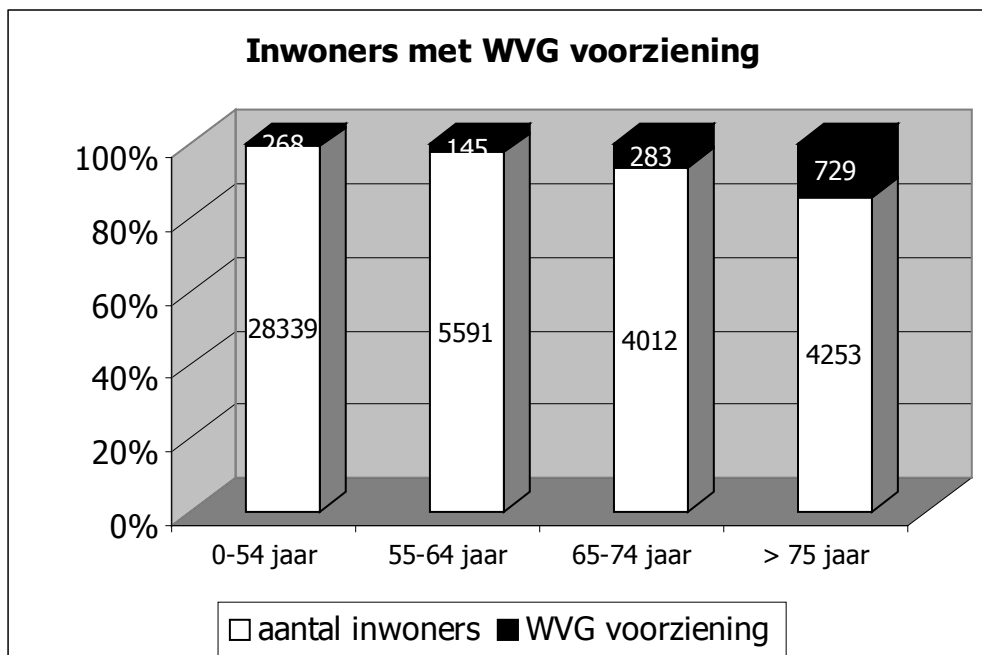
Dat de doelgroep heel breed is blijkt al uit de inleiding. Om een indicatie te geven hoeveel ouderen er in de gemeente wonen in onderstaande grafiek is de leeftijdsopbouw van de inwoners van de gemeente De Bilt weergegeven.

Op 31-12-2004 had de gemeente De Bilt 42.195 inwoners. Hiervan zijn 13.856 inwoners ouder dan 55 jaar, dat is bijna 33% van de bevolking. Maar liefst 10% van de inwoners is ouder dan 75 jaar.

In de grafiek is ook de leeftijdscategorie 0-2 jaar (3,5%) opgenomen omdat kinderen in deze leeftijd doorgaans nog in een kinder- of wandelwagen zitten.

In de volgende grafiek is bovendien te zien hoeveel inwoners in 2004 een WVG voorziening hadden.

3. Instrumenten verbeteren toegankelijkheid

In dit hoofdstuk worden verschillende instrumenten om de toegankelijkheid te verbeteren beschreven. In hoofdstuk 4 worden deze instrumenten toegepast in concrete acties.

3.1 Doelstellingen

- Zowel intern als extern toegankelijkheid " tussen de oren krijgen ".
- Een positievere beeldvorming en inzicht bewerkstelligen.
- Op alle beleidsterreinen aandacht voor mensen met fysieke beperkingen laten terugkomen.
- Wegen, trottoirs, fietspaden, openbaar groen en speeltuinen toegankelijk maken.
- Het goed toegankelijk maken van openbaar toegankelijke gebouwen en terreinen.

De prioriteit ligt in de eerste plaats bij op stapel zijnde projecten van te bouwen of te renoveren gebouwen en terreinen. Met name gebouwen en terreinen die in eigendom van de gemeente zijn, waarbij de gemeente opdrachtgever is, of waarbij de gemeente op een andere wijze betrokken is (huurder, verhuurder, gronduitgifte, facilitair, subsidieverstrekker, convenant e.d.).

Hierbij zullen telkens afwegingen gemaakt moeten worden tussen het bevorderen van de toegankelijkheid, de esthetische aspecten, het stadium waarin de plannen verkeren en de financiële consequenties hiervan.

3.2 Communicatie, beeldvorming en inzicht

Toegankelijkheid, bruikbaarheid en bereikbaarheid voor iedereen. Vaak wordt er niet bij stil gestaan dat dit niet voor iedereen is weggelegd bijvoorbeeld vanwege fysieke beperkingen.

Niet dat er sprake is van onwil, maar er wordt gewoon niet bij stilgestaan, tenminste niet structureel. Soms gebeurt dat wel omdat iemand met fysieke beperkingen wordt geconfronteerd vanuit zijn eigen omgeving. Door veel over toegankelijkheid te communiceren en gerichte voorlichting te geven, zowel in- als extern kan veel bereikt worden. Ook door contact te zoeken met de doelgroep wordt het inzicht verbeterd.

Toegankelijkheid betekent ook welkom zijn. De wil om de toegankelijkheid te verbeteren zal groter zijn naarmate het oordeel over de gebruikers positiever is. Beeldvorming speelt daarbij een belangrijke rol. Bij beeldvorming wordt door mensen gedrag, behoeften, eigenschappen, kwaliteiten, wensen etc. toegekend aan andere personen. Als mensen (bewust of onbewust) op grond van één criterium als een groep worden gezien is er sprake van eenzijdige beeldvorming. Doordat er een verkeerd aspect belicht wordt ontstaat er al snel een negatieve beeldvorming.

Voorbeeld negatieve beeldvorming:

- Onkundig of onfatsoenlijk gedrag door rolstoel- en scootmobielgebruikers omdat ze of luid bellend door het centrum rijden om winkelend publiek te passeren of omdat ze niet goed met hun hulpmiddel overweg kunnen.
- Een dikke rij voor het toilet, terwijl het invalidentoilet niet gebruikt wordt is niet goed voor de beeldvorming. Dit zou niet het geval zijn wanneer grote toiletruimten, die door iedereen te gebruiken zijn, de standaard zouden zijn.

Een verbetering van de toegankelijkheid kan behaald worden door communicatie en te werken aan een positievere beeldvorming door middel van:

- aanscherpen lokaal beleid
- aankaarten landelijke regelgeving
- verwerven van kennis en inzicht
- beïnvloeden van gedrag
- verstrekken passende voorzieningen
- integratie
- communicatie, voorlichting en trainingen te geven over toegankelijkheid.

3.3 Integraal beleid

Op alle beleidsterreinen zou aandacht voor mensen met fysieke beperkingen moeten terugkomen. Gelet op de financiële positie van de gemeente is het aanstellen van beleidsmedewerker integraal gehandicaptenbeleid geen optie. Door "toegankelijkheid" in te bedden in de cultuur en structuur van de gemeente volgt een integrale beleidsbenadering.

Een verbetering van de toegankelijkheid kan behaald worden door:
-in adviesnota's of een bestuursopdracht een paragraaf opnemen:
wat zijn de gevolgen voor mensen met een fysieke beperking en welke maatregelen moeten er in een zo vroeg mogelijk stadium genomen worden of als dit niet mogelijk is welke maatregelen moeten er genomen worden om (eventuele) negatieve gevolgen op te heffen?
- toegankelijkheid in wonen en woonomgeving te betrekken in de nog te ontwikkelen "Woonvisie" van de gemeente De Bilt.

3.4 Adviesorganen in de gemeente De Bilt

Door (ervarings)deskundigen in een vroeg stadium bij het gemeentelijk beleid te betrekken kan voorkomen worden dat er later aanpassingen gedaan moeten worden op beleid of lokale infrastructuur. De "Stichting Gehandicaptenplatform Gemeente De Bilt" is aangewezen als adviesorgaan in het kader van de verordening Cliëntenparticipatie gemeentelijk integraal gehandicaptenbeleid.

Ouderen die fysiek achteruitgaan wenden zich niet altijd tot het gehandicaptenplatform. Daarom kan het in veel gevallen wenselijk zijn om ook de "Ouderenraad voor advies en overleg gemeente De Bilt" te betrekken.

Een verbetering van de toegankelijkheid kan behaald worden door:
de "Stichting Gehandicaptenplatform Gemeente De Bilt", op grond van de verordening Cliëntenparticipatie gemeentelijk integraal gehandicaptenbeleid, in een vroeg stadium te betrekken bij de ontwikkeling of renovatie van openbare gebouwen en terreinen.
Daar waar nodig eveneens de "Ouderenraad voor advies en overleg" betrekken.

3.5 Bouwbesluit

Besluit (AmvB) op grond van artikel 2 van de Woningwet waarin de overheid minimumeisen en voorschriften voor de (ver)bouw en het gebruik vaststelt waaraan bouwwerken/gebouwen moeten voldoen. In het Bouwbesluit zijn de prestatienormen in voorschriften vastgelegd waar alle nieuwe en ingrijpend gerenoveerde gebouwen aan moeten voldoen. In het Bouwbesluit staan allerlei regels over de toegankelijkheid van gebouwen door rolstoelgebruikers (voor mensen met een functiebeperking).

Het toetsen van een plan aan het Bouwbesluit is een zeer tijdrovende klus. Dit komt met name door de vaak gebrekkige/ontbrekende kennis van de materie door aanvragers, architecten en aannemers.

Voor verschillende soorten gebouwen, afhankelijk van de door aanvrager zelf gekozen gebruikfunctie(s), zijn afzonderlijke voorschriften opgenomen.

Het Bouwbesluit bestaat uit diverse hoofdstukken met een groot aantal (honderden pagina's) voorschriften met tabellen, waarin de bouwers kunnen opzoeken aan welke eisen elk soort gebouw (met een bepaalde gebruikfunctie) moet voldoen. Een aantal van die eisen gaan over de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van gebouwen door rolstoelgebruikers. Doordat het Bouwbesluit zoveel eisen stelt is het toepassen van de regels en het toetsen (voor de afgifte van de bouwvergunning) hiervan ingewikkeld.

Ook in de gemeentelijke bouwverordening (artikel 2.5.4) is een artikel opgenomen over de bereikbaarheid van gebouwen voor gehandicapten.

Een verbetering van de toegankelijkheid kan behaald worden door:
met extra aandacht de bouwplannen te toetsen op de toegankelijkheidseisen, met name gebouwen waar veel mensen komen en gebruik van maken.

3.6 Handboek voor Toegankelijkheid

Het Handboek voor Toegankelijkheid is een hulpmiddel bij het programmeren, ontwerpen, bouwen en beheren van voor iedereen toegankelijke stedelijke inrichting, gebouwen en woningen. Uitgangspunt van het boek is de integrale toegankelijkheidsbenadering waarin grondslagen, criteria en daarvan afgeleide eisen zijn opgenomen.

Een verbetering van de toegankelijkheid kan behaald worden door:
het Handboek voor Toegankelijkheid te gebruiken bij de ontwikkeling van omgevingsplannen en bouwplannen.

3.7 NEN 1814

Het Nederlands Normalisatie Instituut heeft voor de Toegankelijkheid van buitenruimten, gebouwen en woningen het normblad NEN 1814 ontwikkeld. Dit normblad is een bouwkundige vertaling van de uitgangspunten uit het Handboek voor Toegankelijkheid. Het toepassen van dit normblad is vrijwillig. De NEN 1814 is pas van kracht op een toekomstig bouwwerk wanneer betrokken partijen zelf de norm van toepassing verklaren. Zij moeten daarbij aangeven welk niveau van toegankelijkheid zij willen realiseren. Omdat er sprake is van een overeenkomst tussen twee partijen, kunnen deze partijen tijdens het bouwproces alsnog besluiten de norm slechts gedeeltelijk toe te passen. Dit zou het geval kunnen zijn wanneer er sprake is van kostbare aanpassingen. De gemeente kan bij de afgifte van een bouwvergunning de NEN 1814 aan anderen niet verplicht stellen. Wel kan de gemeente als deze zelf opdrachtgever is in het programma van eisen de NEN 1814 opnemen. Ook als de gemeente op een andere wijze betrokken bij bouwprojecten (huurder, gronduitgifte, facilitair e.d.) en er een convenant of een overeenkomst wordt afgesloten kan in het programma van eisen de NEN 1814 worden meegenomen.

Een verbetering van de toegankelijkheid kan behaald worden door:
de NEN 1814 in contracten, overeenkomsten en convenanten op te nemen.

3.8 BAT

De stichting Bouw Advies Toegankelijkheid Utrecht (BAT) is opgericht door het Provinciaal Gehandicaptenplatform Utrecht in samenwerking met de Provincie Utrecht. BAT heeft richtlijnen ontwikkeld voor woningen, woonomgeving, gebouwen met een publieksfunctie en algemene richtlijnen. Verder geeft BAT adviezen over de toegankelijkheid van de dagelijkse woonomgeving voor mensen met een functiebeperking. De toegankelijkheidsadvisering van BAT kan bestaan uit: het opstellen van criteria voor woningbouwplannen en bestratingsplannen en het beoordelen van bouw- en inrichtingsplannen, bestaande gebouwen, verbouwingsplannen, bestratingen, voetpaden en looproutes. Ook heeft BAT eenvoudige checklisten ontwikkeld om beheerders of gebruikers van gebouwen inzicht te geven in de mate van toegankelijkheid die hun gebouw heeft.

Een verbetering van de toegankelijkheid kan behaald worden door:
Bat in een vroeg stadium in te schakelen of gebruik te maken van de door BAT ontwikkelde richtlijnen en checklisten.

3.9 Woonkeur

WoonKeur is een certificaat voor nieuwbouwwoningen. WoonKeur is samengesteld uit de eisen van de vier meest bekende door woonconsumenten opgestelde eisenpakketten voor nieuwbouw: het Seniorenlabel, het Politiekeurmerk Veilig Wonen voor Nieuwbouw, de VAC-Kwaliteitswijzer en het Handboek voor Toegankelijkheid.

Het certificaat wordt afgegeven aan nieuwbouwwoningen met voldoende woontechnische kwaliteit: een woning met WoonKeur kent een hoog niveau aan gebruikskwaliteit, inbraakwerendheid en sociale veiligheid, toegankelijkheid en flexibiliteit en aanpasbaarheid. Een woning met WoonKeur is een levensloopbestendige woning.

WoonKeur bestaat uit een verplicht basispakket dat eisen omvat betreffende de directe woon-omgeving (voor zover die onder verantwoordelijkheid van de opdrachtgever valt), het woongebouw en de woning. Daarnaast zijn er drie pluspakketten ontwikkeld: veiligheid, gebruikskwaliteit en toekomstwaarde.

Deze pluspakketten kunnen aanvullend op het basispakket WoonKeur behaald worden. Verder wordt ieder plan voorzien van een extra advies door een WoonKeurAdviesGroep (WAG).

Een verbetering van de toegankelijkheid kan behaald worden door:
Bevorderen dat woningen en woongebouwen volgens het Woonkeurcertificaat worden gebouwd of gerenoveerd.

4. Actiepunten

1. *Presentatie van het "Actieplan toegankelijkheid gemeente De Bilt"*

Via een publicatie in de Biltpraak en op Intranet nemen de medewerkers van de gemeente kennis van het actieplan. Middels persberichten en publicaties op de gemeentelijke website, in de BBC en de Vierklank worden de inwoners van de gemeente geïnformeerd. Het gehandicaptenplatform gemeente De Bilt, Taskforce Handicap en Samenleving en de VNG verzorgen de KICK-OFF.

2. *Thema bijeenkomsten organiseren*

Voor medewerkers van de gemeente De Bilt die uit hoofde van hun functie met het thema "toegankelijkheid" te maken hebben of kunnen krijgen. Deze bijeenkomsten staan ook open voor andere belangstellenden en belanghebbenden op uitnodiging van de gemeente. Wij denken hierbij aan architecten, bouwbedrijven en projectontwikkelaars die in opdracht van de gemeente werken of waarmee de gemeente samenwerkt en aan welzijnsinstellingen en scholen die (ver)bouwplannen hebben.

Er worden 4 tot 6 bijeenkomsten georganiseerd. Een aantal bijeenkomsten zullen een meer algemeen karakter hebben, de anderen vooral een technische invalshoek. De volgende thema's zullen aan bod komen: Toegankelijkheid – met name gericht op beeldvorming van mensen met een functiebeperking (algemeen), (ver)bouwen en inrichting van buitenruimtes (algemeen), toetsen van bouwplannen (technisch), inrichten van buitenruimtes (technisch). De coördinatie en de organisatie van de bijeenkomsten liggen bij de gemeente. Voor de uitvoering maken we gebruik van de expertise van het gehandicaptenplatform, het BAT en van gespecialiseerde bedrijven of organisaties.

3. *Pilotproject brandweer*

De brandweer houdt regelmatig oefeningen met lotusslachtoffers. Door te oefenen met "echte" gehandicapten zal er meer inzicht zijn. Hoe reageren dove personen op commando's, hoe blinden en hun blindengeleidehonden, wat te doen met iemand in een rolstoel, etc.. Voor zover bekend heeft er in Nederland nog niet eerder een dergelijke oefening plaatsgevonden. De brandweer in de gemeente De Bilt zal in een pilotproject een oefening houden met "echte" gehandicapte lotusslachtoffers.

4. *Pilotproject afdeling bouw en woningtoezicht*

Eén van de medewerkers van de afdeling bouw-en woningtoezicht zal door Job Haug van de stichting BAT begeleidt worden om in een pilotproject bouwtekeningen van eetcafé de Qwibus op toegankelijkheidsaspecten te beoordelen. Deze medewerker zal zijn opgedane kennis hierna overbrengen op zijn collega's. Deze pilot is tot stand gekomen nadat de ondernemer van eetcafé de Qwibus het gehandicaptenplatform benaderd heeft voor informatie over aangepast bouwen.

5. *Informatie bouwvergunningen*

De verkregen kennis vanuit het pilotproject van de afdeling bouw-en woningtoezicht moet ook effect hebben op iedereen die bouwplannen heeft en informatie komt vragen bij de afdeling Bouw-en woningtoezicht. Op het aanvraagformulier voor een bouwvergunning en op de internetsite van de gemeente De Bilt wordt extra informatie gezet over de toegankelijkheidsaspecten bij het bouwen of verbouwen.

6. *Problematiek aankaarten via de VNG bij de Rijksoverheid*

- de noodzaak van een rijvaardigheidsbewijs voor een brommobiel.

Een ieder boven de 16 jaar mag een brommobiel (45 km auto) besturen, hiervoor worden geen eisen aan de rijvaardigheid² gesteld. Over het fietspad rijden of zelfs rijden op de

² voor 1980 geboren. Na 1980 is een bromfietscertificaat voldoende.

- snelweg komt voor. Ook bij wie het rijbewijs is ingenomen (en dat is niet voor niets) mag een brommobiel besturen;
- het parkeren van brommobielen zonder gehandicaptenparkeerkaart. Deze 45km autootjes zijn tegenwoordig trendy en worden niet alleen door mensen met een functiebeperking bestuurd. Op grond van artikel 26 RVV mogen deze autootjes op een invalidenparkeerplaats worden geparkeerd, ook als er geen noodzaak hiervoor is.
7. *Inzet Bijzonder Opsporingsambtenaren (Boa's)*
De Boa's spreken de burgers aan op fatsoensnormen of bij ongewenst gedrag zoals:
- uitstallingen bij winkels die een goede doorgang verhinderen (op grond van de APV);
 - parkeren op een invalidenparkeerplaats zonder noodzaak;
 - storend gedrag van rolstoel-en scootmobielgebruikers.
8. *Verkeerslessen voor scootmobielberijders*
Het organiseren van verkeerslessen voor scootmobielberijders. Iedereen aan wie een scootmobiel vanuit de WVG is verstrekt ontvangt hiervoor een uitnodiging om aan de verkeerslessen deel te nemen.
9. *Gemeentelijke berichtgeving*
Standaard in de gemeenteberichten van de BBC, de Vierklank en op de gemeentelijke internetsite een vergroot lettertype hanteren.
10. *Adviesnota's en bestuursopdrachten*
Bewerkstelligen dat in adviesnota's of een bestuursopdracht de auteur de volgende paragraaf opneemt: wat zijn de gevolgen voor mensen met een fysieke beperking en welke maatregelen moeten er genomen worden om (eventuele) negatieve gevolgen op te heffen?
11. *Betrekken adviesorganen*
Stichting Gehandicaptenplatform Gemeente De Bilt op grond van de Verordening Cliëntenparticipatie gemeentelijk integraal gehandicaptenbeleid betrekken. Daar waar nodig de Ouderenraad voor advies en overleg gemeente De Bilt eveneens betrekken (ouderen die fysiek achteruitgaan).
12. *Doorstart toegankelijk maken van gebouwen of terreinen*
Door BAT zijn in 1999 van diverse gebouwen en terreinen een tiental rapportages toegankelijkheid opgemaakt. Vanwege het ontbreken van financiële middelen is een deel van de aanbevelingen (ca. 30%) niet uitgevoerd.
13. *Inventariseren van welke gebouwen en terreinen uit de kernen van voormalig Maartensdijk een BAT-rapportage opgemaakt kunnen worden.*
De BAT-rapportages (zie actiepoint 12) zijn voor de herindeling van de gemeente De Bilt en Maartensdijk opgesteld. Gebouwen uit de voormalige gemeente Maartensdijk zijn hierbij destijds niet betrokken.
14. *Inbedden toegankelijkheid bij beheersplannen*
De toegankelijkheidsaspecten inbedden bij de vaststelling en uitvoering van beheersplannen voor wegen, trottoirs, fietspaden, openbaar groen, speeltuinen e.d., door de richtlijnen van BAT van toepassing te verklaren.
15. *Bij verkiezingen zorgen voor toegankelijke stembureaus en stemservice van de Regiotaxi.*
Ten aanzien van de stembureaus zijn er in het verleden al de nodige aanpassingen gedaan. Behalve goed bereikbare en toegankelijke locaties is een stemservice voor gebruikers die afhankelijk zijn van het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (chauffeur wacht tijdens het stemmen) wenselijk.

16. Realiseren grote openbare toiletten

Het realiseren van grote openbare toiletten (welke dus ook rolstoeltoegankelijk zijn) in winkelgebieden³ betekent voor vele mensen een verbetering van de toegankelijkheid. Denk o.a. aan oudere mensen die langer onderweg zijn naar de winkels omdat zij zich niet meer zo snel voortbewegen, mensen met incontinentieklachten, rolstoelgebruikers, maar ook ouders met kleine kinderen. Gedacht kan worden aan locaties rond De Kwinkelier of omgeving Hessenweg/Looijdijk.

17. Stimuleren toegankelijkheid van belangrijke projecten

In de gemeente De Bilt zijn of worden binnen afzienbare tijd diverse belangrijke nieuwbouw – verbouw en renovatie projecten uitgevoerd. In sommige gevallen is de gemeente opdrachtgever of partij, maar lang niet altijd. Ook zijn in een aantal gevallen de plannen al in een vergevorderd stadium. Daarom kunnen we niet altijd evenveel invloed uitoefenen.

Door gebruik te maken van de volgende algemene instrumenten een verbetering van de toegankelijkheid stimuleren bij de uitwerking en uitvoering van de diverse projecten.

- Bij bouw of renovatieplannen al in het denkstadium om de tafel gaan met de doelgroep zodat de architect een beeld krijgt van de gebruikers;
 - in adviesnota's of bestuursopdrachten een paragraaf opnemen: wat zijn de effecten voor mensen met fysieke beperking?;
 - de stichting Gehandicaptenplatform Gemeente De Bilt op grond van de Verordening Cliëntenparticipatie gemeentelijk integraal gehandicaptenbeleid betrekken. Zonodig eveneens de ouderenraad voor advies en overleg gemeente De Bilt betrekken;
 - inschakelen Stichting Bouw Advies Toegankelijkheid Utrecht (BAT);
 - daar waar mogelijk de NEN 1814, richtlijnen BAT en Woonkeur van toepassing verklaren;
 - daar waar de gemeente geen opdrachtgever is, maar wel indirect bij de plannen betrokken is (bijvoorbeeld als subsidieverstrekker), in gesprekken uitdragen dat een goede toegankelijkheid van gebouwen en terreinen wenselijk en noodzakelijk is;
 - bouwbesluit, met extra aandacht toetsen op toegankelijkheid.
- De aanbevelingen zijn niet alleen voor de genoemde projecten bedoeld maar voor alle projecten die nu of in de toekomst ontwikkeld en gerealiseerd worden.

Voorbeelden van belangrijke projecten:

Verbouw gemeentehuis	Toutenburgh in Maartensdijk
Renovatie gebied Kwinkelier	Project Inventum
Renovatie gebied Vinkenplein	Dorpsweg Maartensdijk
Stationsgebied	Larenstein en de achterblijvende locaties
Herinrichting Hessenweg	Project Scholeneiland
Koningin Wilhelminaweg	en de Julianaschool, Bujs Ballotschool
Nieuwbouw Park Brandenburg	Het Nieuwe Lyceum, de Werkplaats,
Nieuwbouw gemeentewerf Maartensdijk	Theresiaschool, Michaelschool en de
Versteeglaan in Groenekan	Rietakker.

18. Levensloopbestendige woonomgeving creëren

Woonstichting SSW gaat de wijk Weltevreden herstructureren. In deze wijk worden onder andere 17 hoekwoningen levensloopbestendig gerenoveerd. Het gebied kent een aantal belangrijke kenmerken:

- een relatief oudere bevolking waarbij de zorgbehoefte gaat toenemen;
 - de directe nabijheid van het Verzorgingstehuis Weltevreden;
 - een wijk die na herstructurering weer aansluit bij de huidige en toekomstige woonwensen.
- De provincie heeft, uit het speerpuntenbudget Stedelijke Vernieuwing, voor de kwaliteitsverbetering van de wijk Weltevreden een budget van € 200.000,- beschikbaar gesteld. Hierdoor kan het zeer de moeite waard zijn om te onderzoeken of een deel van dit budget inzetbaar is voor het creëren van een (meer) levensloopbestendige woonomgeving.

³ Advies van het Gehandicaptenplatform en de Ouderenraad voor advies en overleg

5. Uitvoering en financiën

<i>actie</i>	<i>planning</i>	<i>uitvoering of coördinatie door</i>	<i>Middelen en dekking</i>
1 Presentatie actieplan	1 ^e kwartaal 2006	Afd. Centrale Publieksbalie (WVG)	Ambtelijke capaciteit
2 Thema bijeenkomsten	1 ^e kwartaal 2006	Afd. Centrale Publieksbalie, Themabijeenkomsten uitbesteden	Ambtelijke capaciteit Organisatiekosten € 10.000 Dekking reserve WVG
3 Pilotproject brandweer	4 ^e kwartaal 2006	Brandweer i.s.m. Gehandicaptenplatform	Ambtelijke capaciteit
4 Pilot Bouw en woningtoezicht (Qwibus)	1 ^e kwartaal 2006	Afd. VROEM (BWT) i.s.m. BAT	Ambtelijke capaciteit
4 Informatie bouwvergunningen op formulieren en internet	2 ^e kwartaal 2006	Afd. VROEM (BWT), afd.Concernstaf (Communicatie)	Ambtelijke capaciteit Herdruk formulieren € 1.500,--
6 Problematiek aankarten bij Rijk	1 ^e kwartaal 2006	Afd. Centrale Publieksbalie (WVG)	Ambtelijke capaciteit
7 Inzet Boa	doorlopend	Afd. Concernstaf (Boa)	Ambtelijke capaciteit
8 Verkeerslessen scootmobiel	4 ^e kwartaal 2005	afd. Centrale Publieksbalie (WVG)	Ambtelijke capaciteit Kosten € 2.500. Dekking 70% subsidie BRU, 30% uitvoering WVG
9 Gemeentelijke berichtgeving	1 ^e kwartaal 2006	afd.Concernstaf (Communicatie)	Ambtelijke capaciteit Extra ruimte krant € 1.500 Dekking uitvoering WVG
10 Adviesnota's en bestuursopdrachten	doorlopend	afd. Centrale publieksbalie	Ambtelijke capaciteit
11 Betrekken adviesorganen	doorlopend	Alle relevante afdelingen	Ambtelijke capaciteit
12 Doorstart toegankelijk maken van gebouwen of terreinen	4 ^e kwartaal 2006	Afd. BOR (outsourcing gebouwenbeheer)	Ambtelijke capaciteit Uitvoeringskosten max. € 50.000 Dekking reserve WVG
13 BAT rapportages kernen voormalig Maartensdijk	1 ^e kwartaal 2006	BOR	Ambtelijke capaciteit € 50 tot € 250 per rapport betrekken bij actiepunt 12
14 Inbedden toegankelijkheid bij beheersplannen	doorlopend	BOR	Ambtelijke capaciteit, Eventuele meerkosten in plannen meenemen
15 Toegankelijke stembureaus Stemservice Regiotaxi	1 ^e kwartaal 2006	Afdeling Centrale Publieksbalie (Burgerzaken en WVG)	Ambtelijke capaciteit
16 Grote openbare toiletten in winkelgebied	4 ^e kwartaal 2006	Afdeling VROEM	Ambtelijke capaciteit Toiletten € 70.000 Dekking reserve WVG
17 Stimuleren toegankelijkheid belangrijke projecten	doorlopend	Alle relevante afdelingen	Ambtelijke capaciteit Meerkosten PM, verwerken in realisatiekosten
18 Kwaliteitsverbreding Woonomgeving Weltevreden	4 ^e kwartaal 2006	Alle relevante afdelingen	Ambtelijke capaciteit

Bijlagen

Woonkeur bewaarboekje (zie ook www.woonkeur.nl)

Richtlijnen, checklisten BAT (zie ook www.batutrecht.nl)

- Voetpaden voor iedereen. Criteria voor herbestrating, reconstructie en nieuw te ontwerpen voetpaden
- Ontwerpen van looproutes voor mensen met loophulpmiddelen
- Paden in parken, tuinen en natuurgebieden (concept)
- Iedereen is welkom. Basisscholen, Voorgezet Onderwijs, Universiteit
- Iedereen is welkom. Sportgebouwen, richtlijn voor nieuwbouw-en verbouwingsplannen
- Iedereen is welkom. Winkel, restaurant, café, galerie, museum
- Begrip Gelijkwaardigheid. Bouwbesluit 2003
- Begrippen. Gradaties in toegankelijkheid van woningen (concept)
- Gradaties in toegankelijkheid van woningen. Bezoekbare en aanpasbare woningen voor gebruikers van een scootmobiel (concept)
- Gradaties in toegankelijkheid van woningen. Aanpasbare zorgwoningen (concept)
- Gradaties in toegankelijkheid van woningen. Bezoekbare en aanpasbare woningen voor rolstoelgebruikers (concept)
- Gradaties in toegankelijkheid van woningen. Bezoekbare en aanpasbare woningen voor gebruikers met een loophulpmiddel (concept)
- Inrichting van rolstoeltoegankelijke toiletruimten & doucheruimten. Richtlijnen en suggesties
- Richtlijnen voor integraal toegankelijke speelvoorzieningen. Wenkenblad
- Toegankelijkheid van stembureaus. Wenkenblad
- Meten van een locatie. Checklist
- Meten van een zorglocatie. Checklist.